

SRI MALLIKARJUNASWAMY.—We have taken necessary steps to see that water is made available.

(ii) *Re :-acute Scarcity of drinking water in some villages in Hassan District and with drawal of funds under 64 famine Relief.*

SRI K. H. HANUME GOWDA.—(Hassan) I call the attention of the Hon. Minister for Community Development and Social Welfare to the acute scarcity of drinking water in some villages of Hassan District as also withdrawal of funds provided under "64. Famine Relief".

SRI M. MALLIKARJUNASWAMY.—(Minister for Community Development and Social Welfare): I wish to make the following statement.

According to the report received from the Deputy Commissioner, Hassan District, there is no scarcity of drinking water in any part of Hassan District at present. No instances of drinking water wells having dried up and requiring deepening have been brought to the notice of the Government.

It is a fact that in Government letter No. PWD 512 TSY 73 dated 5th May 1973, the Deputy Commissioner, Hassan District was requested to surrender Rs. 10.36 lakhs provided to the District under "64 Famine Relief". But the Deputy Commissioner, Hassan, has retained Rs. 4 lakhs for being utilised in the District in the course of the year 1973-74 and has surrendered Rs. 6.36 lakhs.

The position of availability of drinking water in the district is generally satisfactory.

1-30 P. M.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅಭಾವ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನೇ ಖುದ್ದಾಗಿ ಹತ್ತಾರು ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಹೇಳುವ ಪ್ರಕಾರ ನಿಜವಾಗಿ ನೀರಿನ ಸ್ಕೇರ್‌ಷಿಟ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಬಂದು ನಿಮಿಷ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಲ್ಲ. ನಾನು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಜನ ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಕಷ್ಟ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಜನಗಳ ಕಷ್ಟ ಮರೆಮಾಚುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ವಿಷಾದಪಡುತ್ತೇನೆ. ೨ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೨ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೂವರೆ ಮೈಲಿ ದೂರದಿಂದ ನೀರು ತರುವುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರ್ ಹಾಸನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಟಿವ್ ಕೊಟ್ಟಾಗ, ತಕ್ಷಣ ೧೫-೨೦ ಭಾವಿಗಳನ್ನು ಆಳ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ವಿಚಾರ ಒಗ್ಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಒಂದು ಭಾವಿಯೂ ಒಣಗಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿ ಏನೂ ನೀರಿನ ಸ್ಕೇರ್‌ಷಿಟ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದಾಗರೆ ದಯಮಾಡಿ ನನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬರಲಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಸುಳ್ಳಾದರೆ ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿ ಮೆಂಬರಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ದಯಮಾಡಿ ಈ ಸದನವನ್ನು ತಪ್ಪದಾರಿಗೆ ಎಳೆಯತಕ್ಕಂಥ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಡಬಾರದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇಷ್ಟೊಂದು ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟರೆ ಹೇಗೆ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ಜನರು ಬೆಳ್ಳಿಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಓಟು ಕೊಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ ನಾವು ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಗದೇ ಇದ್ದ ಮೇಲೆ, ಇಲ್ಲಿ ಮೆಂಬರಾಗಿ ಏಕೆ ಇರಬೇಕು? ಈ ರೀತಿ ಸಂಘಟನೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಏಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ — ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕ್ವಾಂಟಿಟಿ ಕೇಷನ್ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಾರ್ವಜನಿಕರನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರನ್ನೂ ಇಂಥ ಕಡೆ ನೀರಿನ ತೊಂದರೆ ಇದೆ ಬಾವಿ ಆಳಪಡಿಸಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸೂಕ್ತ ಅದೇಶ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೂ ೪ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ. ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೇಯುವುದಿಲ್ಲ.

“The position of drinking water is generally satisfactory”

ಅಂದಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಏನಾದರೂ ತೊಂದರೆ ಇದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನನ್ನ ಗವನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರೆ, ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಆಳಪಡಿಸೋಣ, ನೀರು ದೊರಕುವ ರೀತಿಯು ಮಾಡೋಣ

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ — ಮೊದಲೇ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ೬೪ ಫ್ಯಾಮಿನ್ ರಿಲೀಫ್ ಕೆಳಗೆ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿ ಸ್ಕಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಬಂದೂಂ ಬಾವಿಗೆ ೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸ್ಕಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ೭ ರಿಂದ ೮ ಸಾವಿರ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ೫ ಸಾವಿರ ಕೊಟ್ಟು ಬಾವಿ ಸ್ಕಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ನೂರಾರು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿ ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ; ನೀರು ಬಂದಿದೆ; ಬಾವಿ ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬಾವಿ ಬಿದ್ದು ಮೋಗುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ದುಕ್ಕಳು ಮರಿಗಳೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಪ್ರಾಣಾಪಾಯ ಆಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ನೂರಾರು ಕುರಿ ಕೋಳಿ ಸತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ನೀವು ಹಗಲಿಗೂ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿರಬಹುದು ಅರ್ಧಬರ್ಷದಾದ್ದು ಕೊಟ್ಟು ಜನಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಟ್ಟು ದನಕರುಗಳು ಸಾಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಕಿ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ? ಪುರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಮ್ಪ್ಲಿಯೇಟ್ ಆಗಿ ಆದೇಶಕೊಟ್ಟು ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ — ನಿಮಗೆ ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಅದ್ವೈತಕರ್ತವ್ಯ; ಸರ್ಕಾರ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ನೀವು ಹೇಳಿದರೆನೇ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಅಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ — ನೀವು ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಕೊಡಿ. ಫ್ಯಾಮಿನ್ ಕೆಲಸದ ಕೆಳಗಡೆ ಪುರು ಆಗಿರುವ ಬಾವಿ ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಾವಿಗೆ ೫೦೦ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಬಾವಿ ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ; ನೀರು ಬಂದಿದೆ. ಈಗ ಕಲ್ಲು ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಬೇಕು, ಪಾರಾಪಿಟ್ ಹಾಕಬೇಕು, ದುಡ್ಡಿಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೆ ಎಕ್ಸಾ ೩-೪ ಸಾವಿರ ಬೇಕು. ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆರ್ಡರ್ ಇದೆ, ೫೦೦ ರ ಮೇಲೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ಯಾಂಪುಡ್ನಲ್ಲಿ ಎಂದು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಬಾವಿ ಪೂರ್ತಿ ಕಟ್ಟುವವಾಗಿಲ್ಲ ಬಾವಿ ತೆಗೆದು ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಮಾಡುವವಾಗಿಲ್ಲ, ಜನಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆ ತಪ್ಪುವವಾಗಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಪುರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಪರ್ ಸ್ಟೇಜಿಗೆ ತಂದು ಅದರ ನೀರು ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ — ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡೋಣ. ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ — ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಸನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಸಬಾದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಬಿತ್ತನೆ ಆಗಿಲ್ಲ ಇದೇರಿತೆ ಅರಣೀಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿಕಟ್ಟಿ ಹೋಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಮಳೆ ಬರದೆ ತೊಂದರೆಯಾದರೂ ನೀವು ಕೊಟ್ಟ ದುಡ್ಡು ಏಕೆ ಏಕೆ ಡ್ರಾ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ? ಜನ ಬದುಕಬೇಕೋ, ಬೇಡವೋ? ಕೆಲವು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಮಳೆ ಬಾರದೆ ಇರುವ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡು ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅವರು ಬದುಕುವುದು ಹೇಗೆ? ಮಳೆ ಬಾರದೆ ಯಾರೂ ಕೆಲಸಮಾಡುವವಾಗಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿ ರೈತರು ಕೂಲಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಜಮೀನು ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವ ಕೂಲಿಗಾರರ ಗತಿ ಏನು? ಹಣವನ್ನು ವಾಪಸ್ ಕೊಟ್ಟು ಮಳೆಯಾಗದೆ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸ ಪುರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ — ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ, ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ — ಅಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಣ ಏಕೆ ಡ್ರಾ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹಣ ವಿತರಿಸಿ  
ಹಾಕಿ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ಒಳಿ ಫ್ಯಾಮಿನ್ ರಿಲೀಫ್‌ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ದುಡ್ಡನ್ನು ವಿತರಿಸಿ  
ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—ನೀರನ್ನು ಬದಗಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಣ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ಜನರಲ್ ಪಂಡ್‌ನಿಂದ ದುಡ್ಡು ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ.  
ಮಳೆ ಹೊಯ್ದು ಲ್ಲ ಜನ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಳೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಇವರಿಗೆ ಕೆಲ ಮುಂಗಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಳೆ  
ಹೋಗಿ ಕ್ರಾಮ ಬಂತು. ಜನ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದ್ದು. ನಿಜ ಸ್ಥಿತಿ ಏನಿದೆ ಎಂದು  
ನಿವೇ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ಅವರಿಗೆ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಯೋಜನೆಮಾಡಿ?

SRI H. M. CHANNABASAPPA (Minister for Public Works and Electricity) — I would like to submit that 'famine' amount will be given for various types of works, viz., drinking water wells, providing labour, construction of tanks, roads, etc. This is only in respect of drinking water, and because there was no necessity it was withdrawn. That is all the idea.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಇಂಥ ಹಣ ಸೂರೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚೇತರಾದರೆ,  
ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದ್ದರೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡದೆ, ಹಣ ನುಡಿದರೆ ಹೇಗೆ?

#### PAPERS LAID ON THE TABLE.

SRI K. H. PATIL (Minister for Agriculture and Forests).—Madam Speaker, on behalf of the Minister for Co-operation, I beg to lay —

(i) Notification No. S. O. 493, 16th March 1973.

Regarding taking over the powers of the Bijapur District Central Co-operative Bank Ltd., Bijapur by the Government in the public interest and exercise control over the conduct of business of the said bank to safeguard the Public Funds placed in the hands of the said Bank.

(ii) Notification No. S. O. 494, 16th March 1973.

Regarding taking over the powers of the Gulbarga District Central Co-operative Bank Ltd., Gulbarga by the Government in the Public interest and exercise control over the conduct of Business of the said bank to safeguard the Public Funds placed in the hands of the said Bank.

Under Section 130 of the Mysore Co-op. Societies Act, 1959.

(iii) The Audit Reports of the 19 district Co-operative Central Banks in the State for the years 1969-70, 1970-71 and 1971-72."

Since the report is bulky, I have placed certain extracts. If the hon. Members are satisfied, it is all right; otherwise we will have to ask the Registrar of Co-operative Societies to give us the entire report.